

ceplie, au abordat textul cu poftă de joc. În rolurile celor trei frați: Kisfalussy Bálint (Albert) — dirz, neînduplecat, compănind cu inteligență, de jucind manevrele inamicilor; Dávid Sándor (Gérard), la primul său rol important, e la înălțimea tensiunii instaurate; Szélys Ferenc, tinăr la chip și în mijloace, îi dă mezinului Jean o turnură tragică, fără a cădea în excese. Dengyel Iván (Rochette) e confesorul-ambasador al părții hughenote; trăiește criza de conștiință a uneltei folosite în scopuri ignobile; prins în angrenaj, e golit de omenescul primar. Ács Alajos (Rabaut) și Bóer Ferenc (Charnay) sînt cele două înalte fețe bisericesti angajate în dispută: doi șamani delatori, atenți la aparenta antinomie, suav și zelos, primul, rapace și diabolic de deștept, al doilea, împlinind, ambii, jocul pe muchie de cuțit al celor doi monștri, lihniți de pofta de a avea victime. Temnicerul, în interpretarea lui Török István — premiul pentru cel mai bun rol episodiu la Sfintu Gheorghe — apare nu doar ca un individ care-și face meseria; el asistă, cu „sărăcia și nevoile sale“, comentînd în surdină și veghind ca atît el, cît și cei asupra cărora se abate prigoana să-și păstreze chipul de om, măcar.

Teodor Sugar

**INSTITUTUL DE TEATRU
„SZENTGYÖRGYI ISTVÁN“
DIN TÎRGU MUREȘ**

CAIN ȘI ABEL

de Sütö András

Abordarea scenică a dramelor lui Sütö András presupune o gîndire teatrală la înălțimea textului, viguroasă și profundă. Spectacolul se cuvine să fie decis, intrucît „jumătățile de măsură“, sub pre-siunea ideilor în conflict, pot deruta. În *Cain și Abel*, mitul devine obiect de po-

Regia: KOVÁCS LEVENTE. Scenografia: PAPP JUDIT.

Distribuția: PANEK KATI (Eva); TATAI SÁNDOR (Adam); KERESZTES SÁNDOR (Cain); MELEK VILMOS (Abel); ISTVAN MÁRTA (Arabella); SZENTMIKLOSI JÓZSEF (Vocea Domnului) — clasa IOHINSZKY LORÁND.

lemică; autorul se pronunță împotriva supunerii abeliene și a dezabuzării lui Adam, izgonitul; Cain, eroul tragic, consacră răvrătirea împotriva necunoscutului Stăpin, ca unică atitudine generatoare de progres. Resemnarea Evei nu e doar un act de lășitate; muma își apără puii, aceasta e dintîia ei menire, se clarifică însă și consecințele degradante ale supunerii. Arabella — misionară a îngerilor, personaj inventat de Sütö — se umanizează, iluminată de pilda lui Cain.

Kovács Levente, regizorul spectacolului studentesc de la Tîrgu Mureș, interpretează această înfruntare de forțe în registru de oratoriu. E o propunere originală, justificată prin calitățile echipei. Tonalitatea de mister medieval nu contravine textului; ceea ce am văzut e un mit păgîn nu prin formă, ci prin conținut. Iriștește, fiecare epocă a rejudecat miturile (între ele, și pe cel al lui Cain) în raport cu propriul său nivel de maturitate filozofică. Din acest unghi, colectivul prezent pe scenă dă piesei o deslușire contemporană prin intermediul formulei scenice neobișnuite alese. Pedagog și încercat animator al mișcării de amatori, Kovács își cunoaște interpreții; el realizează aci un interesant transfer de experiență, cu un considerabil efect improspătător. Stilistic, spectacolul e un amalgam de imagini și soluții vehiculate în teatrul contemporan, retopite, reelaborate. O asemenea întreprindere e de obicei pîndită de primejdia lipsei de omogenitate; dar regizorul integrează mijloacele novatoare într-o structură specifică. E drept, altoiul a avut și unele excrescențe, dar în întregul său spectacolul e închegat. Cea mai valoroasă izbîndă este însă faptul că studenții exprimă artistic o gîndire adecvată personalității lor și se definesc, fără puțință de tă-

**Spectacol
de echipă
în care se definește
personalitatea
interpreților**

gadă, ca viitori creatori, cu un program deslusit de slujire prin teatru a concepției noastre despre viață și lume. Profesional, cei cinci interpreți diferă în ce privește stăpînirea mijloacelor de expresie. István Márta (Arabella) este revelația spectacolului, prin doza lui exact al dimensiunii tragice, prin ardență. Panek Kati (Eva) lucrează rațional, manevrînd argumentele, comentîndu-și rolul. Keresztes Sándor e Cain; ca purtător de mesaj, el susține spectacolul; uneori îl lasă glasul, alteleori îi scade energia, dar stacheta e așezată foarte sus. Meleg Vilmos (Abel): sinuos, răbdător, temător; bun, atunci cînd trimite la subtext, mai puțin convingător, cînd cade în patos. Inegal în participare, în calitate de antiteză vie a lui Cain, Adam e interpretat de Tatai Sándor cu un inedit accent de ironie tragică; situația, ca atare, e trăită detașat, fără ca abandonul tonului înalt să descompună echilibrul tabloului general.

Scenografia (Papp Judit) e conformă cu viziunea regizorului, subordinîndu-i-se intru totul.

Teodor Sugar

**TEATRUL MAGHIAR
DE STAT DIN TIMIȘOARA**

UN LEAGĂN PE CER

de Sütő András

Cartea lui Sütő este un reportaj sentimental dedicat oamenilor și evenimentelor din satul natal. Deliberat subiectiv,

reportajul ne descoperă un scriitor care, cu ochi de gazetar, înregistrează, observă, filtrează aspectele vieții, căutîndu-le însă și explicații în conștiința sa și a celor din jur. Relațiile cu părinții, cu rudele și prietenii, cu foștii colegi de școală, cu vecini, ca și cu cei mai tineri, pe care îi cunoaște sau recunoaște acum, se desfășoară firesc; sub aparența calmului cloțesc sentimente puternice, revînie amintiri tulburătoare. O simplă discuție de familie, cu nevinovatele-i ticuri verbale și gesturi obișnuite, conține o lume de gînduri și fapte, iar vizita la cimitir, de „ziua morților“, aduce în memorie chipurile strămoșilor ce odihnesc de multă vreme sub glie. Reporterul nu infrumusețează, nu idealizează, el constata

Data premierei: 15 decembrie 1978.

Regia: CSERESNYÉS GYULA.
Scenografia: WINTERFELD SÁNDOR.
Adaptarea scenică de SZABÓ JÓZSEF.

Distribuția: SINKA KÁROLY (Scriitorul); CZEGŐ TEREZ (Mama); JÁNÓ JÁNOS (Tatăl); NEMES PÉTER (Joska); PÉTERFFY LAJOS (Gergely); KÖFALVY ISTVÁN (Ferenc); SZÉKELY ROZSA (Chirlana); EBERGÉNYI TIBOR (Janos); PUHALA ERNŐ (Bunicul); MÁTRAY LÁSZLÓ (Popa); MARKRA LAJOS (Dascălul); BOGDÁN ISTVÁN (Prezbiterul); SZÉLYES IMRE (Fütyii); HIGYED IMRE (Pop Gorica); SZABÓ KÁROLY (Președintele); VERTES JÓZSEF (Verci); DUKÁSZ PÉTER (Flăcăul I); SIMON GÁBOR (Flăcăul II); FERENCZY ANNAMÁRIA (Femeia care cîntă); KILYÉN ILKA (Rozsi Nagy); BERTALAN MAGDA (Femeia I); PÉTER ÁGNES (Femeia II); SZÁSZ ENIKŐ (Mama fetel); KISS ERZSEBET (Femeia tinărar); SZEKERNYÉS GYÖNGYIKE (Fetița); SINKA ZOLTÁN (Băiatul).

tă, înțelege și apoi dă dimensiuni de hiperbolă sentimentelor și gîndurilor sale.

Tentativa de a dramatiza o asemenea carte singulară, în care reportajul și scrierea autobiografică nu sînt precis delimitate, apare ca deosebit de dificilă. E deci explicabil că textul — jucat mai întîi la Teatrul din Oradea și preluat de timișoreni — simplifică și sărăcește opera originală.

**Sinka Karoly, în postură de
raisonneur**